
Marknadskontroll av leksaker och solgardiner med sugkoppsfäste

---

**Marknadskontroll av leksaker och
solgardiner med sugkoppsfäste**

Rapport 2008:18

© Konsumentverket 2009

Sammanfattning

Konsumentverket är tillsynsmyndighet över produktsäkerhetslagen och lagen om leksakers säkerhet. Lagstiftningen är till för att skydda konsumenten från farliga produkter. Det är alltid tillverkarens (näringsidkarens) ansvar att tillhandahålla säkra produkter. Genom marknadskontroller kan myndigheten följa upp att lagstiftningens krav respekteras av näringsidkarna.

Sugkoppar som lossnar från leksaker eller från solgardiner innebär en kvävningrisk och har orsakat flera olycksfall bland barn. Hösten 2006 – våren 2007 genomfördes en marknadskontroll av solskydd med sugkoppsfäste för att följa upp anmälningar som inkommit till Konsumentverket. En uppföljande marknadskontroll startades våren 2008 tillsammans med konsumentvägledare i tio kommuner. Marknadskontrollen omfattade denna gång även leksaker med sugkoppsfäste.

34 olika produkter köptes in varav fem leksaker med sugkoppsfäste. 15 produkter – 11 solgardiner och 4 leksaker – skickades på provning till SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut. Produkterna provades enligt 5.13a och 5.13b i leksaksstandarden SS-EN 71-1:2005 + A6:2008. Endast två solgardiner och två leksaker klarade kraven.

Innehållsförteckning

Innehåll

Sammanfattning	3
Innehållsförteckning	4
Inledning	5
Bakgrund.....	5
Syfte.....	6
Metod.....	6
Resultat	7
Slutsatser.....	7
Källförteckning	7
Bilagor	7

Inledning

Konsumentverket ansvarar för tillsynen och efterlevnaden av produktsäkerhetslagen (2004:451) och lagen om leksakers säkerhet (1992:1327). Produktsäkerhetslagens syfte är att förhindra att varor och tjänster orsakar skada på person. Det är alltid näringsidkarens ansvar att tillhandahålla säkra produkter. Lagen säger även att tillverkare/importörer till EES har en skyldighet att bedriva ett förebyggande produktsäkerhetsarbete.

I standarden för leksaker (SS-EN 71-1:2005 Leksaker – Säkerhetsregler – Del 1: Mekaniska och fysikaliska egenskaper) finns krav på hur leksaker ska vara utformade så att de kan anses säkra för barn att använda. För sugkoppsleksaker avsedda för barn under tre år gäller att lösa eller avtagbara sugkoppar samt sugkoppar fastsatta på leksaken med snöre eller snodd ska ha en storlek så att de inte kan passera genom tolk E, det vill säga att de ska vara större än 44,5 millimeter i diameter. Sugkoppar som lossnar från en leksak när den dragprovas med 90 Newton i 10 sekunder ska inte heller passera genom tolk E. Om leksaken är avsedd för större barn ska den vara försedd med varningstext ”Ej lämplig för barn under tre år”.

Produktsäkerhetslagens regler avser att skydda konsumenter från farliga produkter oavsett om det finns en standard för produkten eller inte. Solgardiner omfattas i dagsläget inte av någon standard. Kvävningsrisken för solgardiner med sugkoppsfäste täcks alltså inte av leksaksstandarden men Konsumentverket gör bedömningen att leksaksstandarden kan användas analogt då risken och riskgruppen är densamma.

För solgardiner med sugkoppsfäste kan en hänvisning till testmetoderna 5.13a (lösa sugkoppar) och 5.13b (dragprovning) i leksaksstandarden anses relevant.

Bakgrund

Sugkoppar som lossnar från leksaker eller från solgardiner innebär en kvävningsrisk och har orsakat flera olycksfall bland barn. Hösten 2006 – våren 2007 genomfördes en marknadskontroll av solskydd med sugkoppsfäste för att följa upp anmälningar som inkommit till Konsumentverket. Av 14 testade solskydd klarade endast fem provningen enligt testmetoderna 5.13a (lösa sugkoppar) och

5.13b (dragprovning) i leksaksstandarden SS-EN 71-1:2005.

En uppföljande marknadskontroll startades våren 2008 tillsammans med konsumentvägledare i tio kommuner. Marknadskontrollen omfattade denna gång även leksaker med sugkoppsfäste.

Syfte

Marknadskontrollens syfte var att kontrollera att leksaker med sugkoppsfäste uppfyller relevanta krav i leksaksstandarden SS-EN 71-1:2005. För solgardiner kan leksaksstandardens krav med avseende på lösa sugkoppars diameter samt dragprovning av fasta sugkoppar användas analogt. Marknadskontrollen var samtidigt en uppföljning av den tidigare kontrollen av solskydd med sugkoppsfäste.

Metod

Marknadskontrollen av leksaker och solgardiner med sugkoppsfäste genomfördes tillsammans med konsumentvägledare i följande tio kommuner: Falun, Göteborg, Hudiksvall, Jönköping, Kristinehamn, Nybro, Piteå, Storuman, Västerås och Östersund. Konsumentvägledarna fick instruktioner att köpa in produkter med sugkoppar mindre än 44,5 millimeter i diameter som alltså går igenom tolk E. 34 olika produkter köptes in varav endast 5 leksaker med sugkopp. 15 av dessa produkter - 11 solgardiner och 4 leksaker - skickades till SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut för provning. Produkterna provades enligt 5.13a och 5.13b i leksaksstandarden SS-EN 71-1:2005 + A6:2008.

Kraven för respektive testmetod beskrivs enligt följande;

- 5.13 a): Lösa sugkoppar, löstagbara sugkoppar och sugkoppar fastsatta på leksaken med snöre, elastiskt band eller liknande bindning skall inte passera genom tolk E.
- 5.13 b) Dragprovning: Sugkoppar som lossnar från en leksak när den dragprovas med 90 Newton i 10 sekunder skall inte passera genom tolk E.

Avgränsning: Marknadskontrollen omfattade alla leksaker med sugkoppsfäste *utom leksakspistoler och pilbågar med sugkoppspilar*. Dessa omfattades inte eftersom det pågår en revidering av standarden med avseende på krav på sugkoppspilar. En marknadskontroll av dessa produkter kommer att ske när revideringen av standarden är klar.

Resultat

Fyra leksaker och 11 solgardiner med sugkoppsfäste skickades på provning. Av de provade produkterna klarade två leksaker och två solgardiner kraven enligt 5.13a och 5.13b i SS-EN 71-1:2005 + A6:2008. Se tabell.

Slutsatser

Antalet leksaker med sugkoppsfäste som ingick i kontrollen var endast fem stycken och det är svårt att dra några slutsatser utifrån det urvalet. Varför hittades då så få leksaker? Är det inte längre vanligt att leksaker har sugkoppsfäste? Sker försäljning i andra typer av butiker än de konsumentvägledarna besökte? För att få ett svar på dessa frågor kan inventering av sugkoppsleksaker ingå som ett moment i marknadskontrollen Formex som planeras att genomföras under Formexmässan i augusti 2009.

När det gäller de 11 provade solgardinerna kom dessa från 11 olika importörer/distributörer varav tre fått information om gällande regler vid den förra marknadskontrollen. Av dessa tre klarade en produkt kraven. De övriga två hade levererats till butik vid ett tidigare datum än den förra kontrollens anmodan till företagen att vidta åtgärder. I denna marknadskontroll kommer sju företag att anmodas att vidta åtgärder.

Källförteckning

Konsumentverket Rapport 2007:14. *Marknadskontroll av solskydd med sugkoppsfäste.*

Bilagor

Bilaga 1. Kort information om produktsäkerhetslagen.

Nr	Namn/beteckning	Tillverkare/importör	Inköpsställe	Uppfyller 5.13 a)	Uppfyller 5.13 b)	Bilaga
1	Solgardin	Lagret i Bro	OK/Q8 Storuman 247940001063	NEJ	NEJ	2
Ösd 2	Pooh solskydd/rullgardin	Disney	IXO house Östersund 556710-6908	NEJ	NEJ	3
3	Solskydd OK/Q8	Toy promotion AB	OK/Q8 Piteå 798800- 0043	NEJ	NEJ	4
4	Mini friends badleksaker	Åhlens Stockholm	Åhlens Lycksele 556030-8800	-	JA	5
5	Disney Princess solskydd	TopToy Danmark	BR Leksaker Jönköping 516402-4902	-	JA	6
6	Hängande stork	EBO Rödental	Drömhuset 640429-0295 Nödinge	NEJ	NEJ	7
8	Auto Sunshade	Melorm International	Bilia Personbilar Sävedalen 556063-1086	NEJ	NEJ	8
Ny 1	Lille skutts solskydd	Egmont Kärnan	Briobutiken i Nybro 556630-2013	NEJ	NEJ	9
Falun 10	Sun Shade Arthur	Bonver	Statoil Falun 556020- 3282	NEJ	NEJ	10
Vås 2	Sun Shade Spider man	Hall Miba	Coop Forum Västerås 556030-5921	-	JA	11
KR01	Tendine Parasole 2 sunshades	OtoTop	Mekonomen Kristenehamn 556552- 1720	NEJ	NEJ	12
16	Sassy badleksaker	Maki Danmark	HB Sigge Olofsson & Co Hönö	-	JA	13
19	Disney Dalmatiner Kaufman	Saknas uppg	HCJ Deltavägen Göteborg	NEJ	NEJ	14
20	C/D Cardic artnr 230143	C/D Cardic	HCJ Deltav 4 Göteborg	NEJ	NEJ	15
Falun 11	Klipps med sugpropp - kattansikte artnr 27688	Tiimai Sweden AB	Tiimari 556632-0882 Umeå	NEJ	NEJ	16

Kort om Produktsäkerhetslagen - vara

En av Konsumentverkets uppgifter är att se till att Produktsäkerhetslagen (2004:451) följs. Lagen är till för att motverka att varor och tjänster orsakar skada på person vid normal och förutsebar användning. Näringsidkare kan med stöd av lagen förbjudas att tillhandahålla en vara, åläggas att lämna säkerhets- eller varningsinformation samt åläggas att återkalla varan. En näringsidkare som medvetet eller oaktsamt bryter mot sina skyldigheter enligt lagen riskerar att åläggas en sanktionsavgift.

Vid bedömningen av om en risk hos en vara ska anses som godtagbar och förenlig med en hög skyddsnivå, ska hänsyn särskilt tas till sådana risker som varan kan föra med sig för vissa konsumentgrupper, särskilt barn och äldre. Detta innebär att en åtgärd kan vara motiverad även då skaderisken är liten.

Det är näringsidkaren som har bevisbördan för att en vara är säker. De säkerhetskrav som kan ställas på en vara preciseras ofta i Europastandarder.

Avviker en vara från standard kan detta utgöra en stark indikation på att varan inte uppfyller Produktsäkerhetslagens säkerhetskrav. Ett föreläggande eller förbud får meddelas även om en vara uppfyller kraven i en standard, om det visar sig att varan trots detta är farlig.

Den som tillhandahållit en farlig vara ska utan dröjsmål, vidta de åtgärder som krävs för att förebygga skadefall. Om en näringsidkare får kännedom om att en vara som tillhandahålls eller har tillhandahållits är farlig ska tillsynsmyndigheten underrättas. På Konsumentverkets hemsida, www.konsumentverket.se, under rubrikerna "Säkerhet" och "För företag" finns blanketter för underrättelse samt en vägledning för återkallelse och andra korrigerande åtgärder. På hemsidan kan man också ta del av lagstiftningen i sin helhet.

Konsumentverket

Box 48

651 02 Karlstad

Telefon: 0771-42 33 00

Webbplats: www.konsumentverket.se

E-post: konsumentverket@konsumentverket.se